Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Kierkegaard, Søren.; af S. Kierkegaard.
Titel | Title:	Dette skal siges; saa være det da sagt
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	2. Opl.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kbh. : C.A. Reitzels Bo og Arvinger, 1855
Fysiske størrelse | Physical extent:	12 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

B. U. H. F 2651

S. Kierkegaard:

Dette skal siges; saa vere det da sagt.

2 Opl.

1855 8°

F, 2651

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130014483714

Dette skal siges; saa være det da sagt.

Af

S. Kierkegaard.

Andet Oplag.

Kjøbenhavn.

Forlagt af C. A. Reitzels Bo og Arvinger.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1855.

„Men ved Midnat skete Anskrig."
Matth. 25, 6.

Dette skal siges; saa være det da sagt.

Dec. 1854.

Dette skal siges; jeg forpligter Ingen til at gjøre derefter, dertil har jeg ikke Myndighed. Men ved at have hørt det er Du gjort ansvarlig, og maa nu paa eget Ansvar handle, som Du mener at kunne forsvare det for Gud. Maaskee skal Een høre saaledes, at han gjør hvad jeg siger, en Anden saaledes, at han forstaaer det som Gud velbehageligt, mener at vise Gud en Dyrkelse ved at deeltage i at løfte et Skrig mod mig: ingen af Delene vedkommer mig; mig vedkommer kun, at det skal siges.

Dette skal siges; saa være det da sagt:

Hvo Du end er, hvilket Dit Liv forresten, min Ven, — ved (hvis Du ellers deeltager i den) at lade være at deeltage i den offentlige Gudsdyrkelse som den nu er (med Paastand paa at være det nye Testamentes Christendom) har Du bestandigt een og en stor Skyld mindre, Du deeltager ikke i at holde Gud for Nar ved at kalde det nye Testamentes Christendom hvad der ikke er det nye Testamentes Christendom.

* * *

Hermed — ja, o Gud skee nu hvad Din Villie er, uendelige Kjærlighed! — hermed har jeg talet. Skulde en tvetydig Klogskab, der bedst veed med sig selv Sammenhænget, finde det klogest, om muligt, at lade som Ingenting: jeg har dog talet — og det Bestaaende dog maaskee tabt; thi man kan ogsaa tabe ved at tie, især naar Forholdet er, som det er, at ikke Faa veed mere eller mindre tydeligt hvad jeg veed, kun at Ingen vil sige det; thi naar saa er, behoves blot Een, et Offer, Een til at sige det — og nu er det sagt!

* * *

Mai 55.

Ja, saaledes er det, den officielle Gudsdyrkelse er (med Paastanden paa at være det nye Testamentes Christendom), christeligt, et Falsum, et Falsk.

Men Du, Du menige Christen, Du aner, gjennemsnitsviis taget, vistnok Intet, Du er ganske bona fide, godtroende i den Overbeviisning, at Alt er i sin Rigtighed, er det nye Testamentes Christendom; dette Falsk ligger saa dybt, at der vel endog ere Præster, som ganske bona fide leve hen i den Indbildning, at Alt er i sin Rigtighed, er det nye Testamentes Christendom. Thi dette Falsk er egentligen det i Aarhundredernes Løb afstedkomne Falsum, hvorved Christendommen lidt efter lidt er blevet lige det Modsatte af hvad den er i det nye Testamente.

Saa gjentager jeg: dette skal siges: ved at lade være at deeltage i den offentlige Gudsdyrkelse som den nu er har Du (hvis Du ellers deeltager i den) bestandigt een og en stor Skyld mindre: Du deeltager ikke i at holde Gud for Nar.

Det er en Vei fuld af Farer, ad hvilken Du gaaer Evighedens Regnskab imøde — det Samme siger tildeels

„Præsten". Men der er een Fare han glemmer at omtale og advare mod, den Fare, at Du lader Dig fange eller at Du er fanget i det uhyre Sandsebedrag, som Staten og Præsten have anbragt, indbildende Menneskene, at dette er Christendom. Vaagn derfor op, vogt Dig, at Du ikke mener at betrygge Dig det Evige ved at deeltage i hvad der kun er ny Synd. Vaagn op, see Dig for; hvo Du end er, saa meget kan Du skjønne, at den, som her taler, ikke taler for at tjene Penge, thi han har snarere givet Penge til, ei heller for at vinde Ære og Anseelse, thi han har frivilligt udsat sig for det Modsatte; men naar saa er, kan Du ogsaa forstaae, at dette betyder, at Du bør blive opmærksom.

Følgeblade.

d. 9 April 1855.

Saa omhyggeligt som der hidtil er blevet skjult over, hvilken min Opgave kunde blive, saa forsigtigt som jeg er bleven bevaret i den nigjennemtrængeligste Ukjendelighed: saa afgjørende skal jeg ogsaa nu, da Øieblikket er kommet, gjøre det kjendeligt.

Det Spørgsmaal om hvad Christendom er, og dermed igjen Spørgsmaalet om Stats-Kirke, Folke-Kirke, hvad man nu vil kalde det, Sammensmeltningen eller Sammenholdet af Kirke og Stat skal bringes til den yderste Afgjørelse. Det kan og skal ikke gaae som det Aar efter Aar gik under den gamle Biskip „det holder vel nok, saa længe jeg lever", ei heller som den nye synes at ville ved at forstaae vor Tid som et stort Interimistisk, hvilket paa anden Dansk atter er: det holder vel nok saalænge jeg lever.

At blive anstrenget saaledes som jeg er og maa blive det, er visselig ikke Noget, man, menneskelig talt, kan kalde ønskeligt, om jeg dog i en langt høiere Forstand maa takke Styrelsen derfor som for den største Velgjerning. At blive anstrenget saaledes som Samtiden maa blive det, naar Sagen skal tages afgjørende, forstaaer jeg meget godt er Noget, man, menneskelig talt, ikke kan ønske, Noget man næsten for enhver Priis ønskede at undgaae, hvis man ikke lærer at opløftes ved Tanken om, at det Afgjørende dog i en langt høiere Forstand er det mest Velgjørende. Det er min fuldkomne Overbeviisning, at det kunde være undgaaet, at Afgjørelsen kunde være drevet over endnu een Slægt, hvis ikke den afdøde Biskop havde været som han var, hvis hans hele Forhold til mig ikke havde været en med hvert Aar mere oprørende Usandhed; det er min Mening, at det maaskee kunde være undgaaet, og Afgjørelsen drevet over endnu een Slægt, hvis ikke den nuværende Kluddrer — ved saadanne Forretninger, som jeg har, bruger man Ordene sandt som en beskrivende Naturforsker, Complimenter have ikke hjemme her — ikke havde slaaet

saa stort paa, at jeg med Modsætningens Nødvendighed maatte føre Sagen til det Yderste. I ethvert Tilfælde nu er det afgjort: Sagen, Spørgsmaalet skal føres til den yderste Afgjørelse.

Det Eneste, jeg kunde ønske saa tidligt som muligt at faae en Viden om, er, om Regjeringen er af den Mening, at Christendom (eller hvad der dog kalder sig Christendom, og, in parenthesi bemærket, hvis det ønsker sig slig Hjælp, ogsaa derved angiver sig selv ikke at være det nye Testamentes Christendom) skal forsvares ved Brugen af juridisk Magt eller ikke.

Man misforstaae mig ikke, som var det min Tanke, hvis dette var Regjeringens Mening, saa at ville holde min Mund, gaae om ad en anden Gade. Paa ingen Maade. Vistnok kan det for et Menneske med min Helbred, og naar man paa Grund af en ulykkelig legemlig Svaghed i ganske særlig Grad trænger til Motion, det kan være en betænkelig Sag, Noget at gyse tilbage for, Tanken om Arrest o. D. Men jeg tør ikke vige; mig tvinger en høiere Magt, der vistnok giver Kræfter, men ogsaa ubetinget vil lystres, ubetinget, blindt som Soldaten Commandoen, om muligt med det Uvilkaarliges Præcision som Rytter-Hesten lystrer Signalet.

Man misforstaae mig heller ikke saaledes, som var det paa nogen Maade min Agt, hvis der fra Regjeringens Side toges slige Forholds-Regler mod mig, da, om muligt, ved Hjælp af Folke-Bevægelse see at contrademonstrere: paa ingen Maade. Det er jeg saa langtfra, at jeg forstaaer det som min Opgave at afværge, saavidt muligt, Sligt, jeg der aldeles Intet har med Folke-Bevægelser at gjøre, men, om muligt, renere end den reneste Jomfrue i Danmark er bevaret reent i Enkelthedens Særfilthed.

Men jeg ønskede blot at faae at vide, om min Opgave vil blive at væbne mig med Taalmod og Sinds-Ro i Retning af Proces, Arrest o. D., eller om Regjeringen er af den Mening, at Christendom maa forsvare sig selv, og at 1000 Præster med Familie lige over for bogstavelig eet eneste Menneske kan ansees for at være tilstrækkelig physisk Magt, et næsten umenneskeligt Forhold, saa Staten snarere — thi Spøgen kan jeg dog aldrig glemme, end ikke naar jeg taler om mit Livs største Afgjørelse — burde give mig nogle Betjente til Hjælp mod disse 1000 Præster, formene dem at virke masseviis mod mig, sætte nogle af de allerværste Brøvlehoveder fast, naar de forskyldte tredie Gang at maatte tiltales for Brøvl, og paa anden Maade bidrage til, at Spørgsmaalet om hvad

Aand er (og Christendom er jo Aand) blev saavidt muligt afgjort ved Aand.

Cultus-Ministerens sunde Blik vil det ikke kunne undgaae, at jeg ikke i fjerneste Maade støder forurolígende sammen med nogensomhelst borgerlig Indretning; og physisk Magt kan jo et bogstaveligen enkelt Menneske aldrig blive. Jeg betaler Præste-Penge som enhver Anden; jeg formaner Enhver, for hvem mine Ord have Betydning, at bære sig ad som jeg; og jeg er fast besluttet ikke at indlade mig med noget Menneske, om hvem jeg erfarer, at han borgerligt gjør Præsten end det mindste Bryderi. Der er, christeligt, et Galimathias vi leve i; men det er ikke Noget, som de nulevende Præster have bevirket, nei, det gaaer langt tilbage i Tiden. Dog, Skyldige ere vi i Grunden alle, forsaavidt fortjene vi ogsaa alle Straf; men det var dog virkelig en meget naadig Straf at slippe med at forsørge den faktisk givne Besætning af Præster.

d. 11 April 1855.

I Ovaler, som sjeldent et Menneske oplevede dem, i Aands-Anstrengelse, der i Løbet af 8 Dage vel vilde berøve en Anden Forstanden, er jeg saa rigtignok ogsaa: Magt, unegteligt en for et stakkels Menneske forførerisk Bevidsthed, dersom Ovalen og Anstrengelsen ikke i den Grad var det Overveiende, at ofte nok mit Ønske er Døden, min Længsel Graven, min Begjering, at mit Ønske og min Længsel snart maatte opfyldes. Ja, o Gud, dersom Du ikke var Almagten, der almægtigt kunde twinge, og dersom Du ikke var Kjerligheden, der uimodstaaeligt kan røre: paa intet andet Vilkaar, for ingen anden Priis kunde det noget Secund falde mig ind at vælge det Liv, som er mit, atter forbittret ved hvad der er uundgaaelig for mig, det Indtryk jeg maa faae af Menneskene' og ikke mindst af deres misforstaaende Beundring. Enhver Skabning befinder sig bedst, kan egentlig kun leve i sit Element, Fisken ikke i Luften, Fuglen ikke i Vandet — og lad Aand skulle leve i Aandløshedens Omgivelse, det er at døe, qvalfuldt at døe langsomt, saa Døden er en salig Lindring. Dog Din Kjerlighed, o Gud, bevæger, Tanken om at turde elske Dig begeistrer mig til — under Muligheden af almægtigt at twinges — glad og taknemmelig at ville være, hvad der er Følgen af at være elsket af Dig og at elske Dig: en Offret, offret paa en Slægt, for hvem Idealerne er en Narrestreg, et Intet, det Jordiske og Timelige Alvoren, en Slægt, hvem verdslig Klogskab i Skikkelse af Christendoms Lærer har skammelig, i christelig Forstand, demoraliseret.

30